

PROTOCOL

**PER LA PREVENCIÓ,
DETECCIÓ I ACCIÓ DELS
MALTRACTAMENTS I DE LES
VIOLÈNCIES SEXUALS**

A INFANTS I ADOLESCENTS

PREÀMBUL

El Masnou Basquetbol, compromès amb els valors d'igualtat, respecte i protecció, reconeix la seva responsabilitat en l'empament dels drets fonamentals de totes les persones que formen part de la seva comunitat, especialment dels infants i adolescents.

L'assetjament sexual constitueix una greu vulneració dels drets humans de les persones, afectant el seu benestar físic, psicològic i emocional a curt i llarg termini. Aquest protocol s'estableix com una eina fonamental per prevenir, detectar i abordar qualsevol conducta que atempti contra la integritat, la voluntat i la seguretat d'infants i adolescents en el marc de les activitats esportives del club. Així mateix, aquest protocol es conforma amb l'objectiu de fomentar una cultura de respecte i tolerància zero davant qualsevol forma de violència o abús, contribuint a la creació d'un espai de convivència basat en el respecte mutu.

Aquest document ha estat elaborat conforme amb la legislació vigent i els estàndards internacionals de protecció a la infància i l'adolescència, com per exemple; la Llei 26/2015 de Protecció Jurídica del Menor, la Llei Orgànica 1/1996 de Protecció Jurídica del Menor, així com amb les directives internacionals, com la Convenció sobre els Drets de l'Infant de les Nacions Unides, per definir els mecanismes d'actuació, prevenció i sensibilització, així com les vies d'acompanyament i suport a les víctimes.

Aquest compromís és una prioritat fonamental per El Masnou Basquetbol, que es mantindrà vigilant i proactiu en la protecció dels seus membres més vulnerables, promovent el benestar i la igualtat d'oportunitats per a tothom.

ÀMBIT D'APLICACIÓ

Aquest protocol va destinat i s'aplica a tots els membres del club, incloent-hi jugadors i jugadores, personal d'entrenament, personal administratiu, voluntaris, familiars i qualsevol altra persona que participi en les activitats del club. El seu ús serà aplicable en tots els espais i moments relacionats amb el club, incloent-hi entrenaments, partits, competicions, viatges, esdeveniments socials, reunions i qualsevol altra activitat.

DEFINICIONS

Infants i adolescents: Es consideren infants i adolescents totes les persones menors d'edat que participen en les activitats del club, generalment classificades com a nens (menors de dotze anys) i adolescents (entre dotze i divuit anys).

Maltractament: Qualsevol acció o omissió que causa un dany físic, emocional o psicològic a un menor. Inclou maltractament físic, verbal, emocional i negligència.

Violència Sexual: Inclou qualsevol acte o conducta de caràcter sexual que afecti la integritat física o psíquica del menor, sense el seu consentiment o amb la seva incapacitat per consentir.

Abús Sexual: Qualsevol classe de contacte sexual no consentit, incloent-hi tocaments, penetracions o qualsevol altra actuació de natura sexual perpetrada sobre el menor.

Assetjament Sexual: Comportaments repetitius de naturalesa sexual que generen un entorn hostil, intimidant o ofensiu per al menor.

Consentiment: En el context de nens i adolescents, el consentiment ha de ser lliure, informat i expressat de manera clara. Els menors no tenen la capacitat legal per donar consentiment en situacions sexuals amb adults o persones en posicions d'autoritat.

OBJECTIUS

1. **Prevenció:** Implementar mesures que impedeixin l'ocurrència de maltractaments i violències sexuals, fomentant un entorn segur i respectuós.
2. **Detecció:** Establir mecanismes eficients per identificar i reconèixer signes de maltractament o abús sexual.
3. **Acció:** Definir procediments clars per actuar de manera immediata i efectiva davant qualsevol sospita o cas confirmat de violència o maltractament.
4. **Suport a les víctimes:** Proporcionar assistència psicològica, emocional i legal a les víctimes, garantint el seu benestar i protecció contínua.
5. **Sensibilització i formació:** Educar i formar tots els membres del club sobre la importància de la prevenció, detecció i actuació davant situacions de violència i maltractament.

PRINCIPIS GENERALS

- 1. Confidencialitat:** Garantir que tota informació relativa a sospites o casos de maltractament o violència sexual es tracti de manera confidencial, respectant la privacitat de les víctimes i les persones implicades.
- 2. Diligència deguda:** Actuar amb rapidesa i eficàcia davant qualsevol sospita o denúncia, assegurant una resposta oportuna i adequada.
- 3. Proporcionalitat:** Les mesures adoptades han de ser proporcionals a la gravetat dels fets, assegurant una actuació justa i equilibrada.
- 4. No revictimització:** Garantir que les víctimes no pateixin cap forma de revictimització durant o després del procés d'investigació, assegurant un entorn de suport i respecte.

PREVENCIÓ

Formació i sensibilització

Formació contínua: Organitzar tallers, seminaris i sessions informatives per a personal d'entrenament, personal administratiu, esportistes i famílies sobre la detecció i prevenció d'abusos.

Materials educatius: Distribució de guies, fulletons i altres materials que expliquin les bones pràctiques i els comportaments adequats dins i fora el camp.

Codi de conducta

Normes clares: Establir un codi de conducta que defineixi comportaments acceptables i inacceptables per a tots els membres del club. I també, cal especificar les conseqüències per a aquells que infringeixin el codi de conducta, incloent-hi sancions disciplinàries.

Supervisió:

Monitoratge constant, assegurant la presència de persones responsables durant entrenaments, partits i altres activitats per evitar situacions de risc i control d'accés a espais com vestidors, àrees de descans i altres espais on es puguin produir abusos.

Selecció de personal

Realitzar verificacions exhaustives dels antecedents de tots els candidats a entrenadors, coordinadors, voluntaris i personal administratiu. A més d'incloure preguntes sobre la percepció de la importància de la protecció dels menors durant el procés de selecció.

Relacions sanes, transparència i bon tracte

- Treballar sempre que sigui possible en parelles pedagògiques i esportives; seria ideal que aquestes parelles fossin mixtes.
- Evitar situacions inadequades i favoritismes en les relacions amb l'adult.
- Respectar la voluntat dels infants i adolescents sobretot en activitats on hi ha contacte.
- Es recomana que els infants i adolescents no vagin mai sols, sempre han d'anar acompanyats, com a mínim, en parella.
- Un adult no s'ha de quedar mai sol amb un infant o adolescent. L'han d'acompanyar, almenys dos menors.

Espais utilitzats

- Dur a terme les activitats en grup en espais oberts o visibles per tothom.
- Facilitar al màxim la visibilitat en els espais utilitzats, de manera que permetin la transparència com a factor de prevenció. A la vegada, han de ser guardadors de la intimitat, en el cas que l'activitat ho requereixi.
- En lavabos, dutxes, canviadors de roba i espais d'entrevista individual, sempre que sigui possible, cal anar amb el grup d'infants o adolescents. Si és un cas d'urgència d'un sol infant o adolescent, cal avisar una altra persona de l'equip tècnic i respectar el temps lògic d'aquest espai.
- Pel que fa als espais de reflexió o entrevista individual, es recomana que no siguin en un espai tancat. Es poden generar espais tranquils en llocs oberts. Es recomana acotar el temps i fer-ho en total transparència amb la resta de l'equip. No s'ha de tancar mai un espai amb baldó.

Cures i visites mèdiques

Les cures amb aigua i sabó es faran a un lloc visible del lavabo o zona destinada a aquest efecte i, sempre que sigui possible, amb altres infants o joves o membres de l'equip tècnic de l'entitat.

En el cas de visites mèdiques que s'hagin de dur a terme durant les activitats, cal anar acompanyat d'un responsable de l'entitat. S'informarà els pares/tutors legals i es demanarà que donin una autorització per escrit, que permeti que membres de l'equip tècnic portin l'infant o adolescent al metge. Es poden fer aquests torns, sempre que sigui possible, amb altres infants o membres de l'equip tècnic (per exemple, anar a la infermeria amb l'infant que s'ha fet mal i un altre company). En el cas que s'hagi de fer repòs i impliqui la presència d'un membre de l'equip tècnic, acordar prèviament quin criteri se seguirà per fer aquesta vetlla.

Dades, imatges i xarxes socials

- Cal donar a conèixer el marc legal en relació amb els drets d'imatge i la protecció de dades i les conseqüències de la seva vulneració a infants i joves, personal de l'entitat i famílies, tant en l'àmbit intern com en el federatiu.
- S'ha d'evitar donar o sol·licitar números telefònics de mòbils, adreces electròniques personals o altres dades sense el coneixement de les famílies.
- Cal respectar la confidencialitat de les dades.
- Cal fer servir preferiblement càmeres de l'entitat.
- S'ha d'informar les famílies que no poden fer difusió, sense permís, de fotografies i vídeos en què apareguin altres infants o adolescents.
- Cal plantejar-se l'ús de les xarxes com a eina de treball i difusió, no de contacte personal amb un adolescent.
- Cal utilitzar les xarxes socials de l'entitat, i no les personals.
- No s'ha de seguir o afegir infants i adolescents amb els quals s'estigui treballant i s'ha d'evitar compartir la vida privada amb els infants i adolescents.
- En les aplicacions de missatgeria (WhatsApp, Telegram...) es recomana que hi hagi almenys dues persones adultes en els grups.
- Cal educar en les xarxes socials i la intimitat.

Trucades a adolescents

- El contacte telefònic amb adolescents ha d'estar pactat prèviament i per a temes de l'activitat i del grup.
- Es recomana fer les rondes de trucades amb l'equip tècnic de manera conjunta.

Dormir fora de casa (campaments, torneigs)

- S'ha d'entendre el fet de dormir fora de casa com una activitat col·lectiva en què cada infant o adolescent ha de tenir el seu llit o el seu espai per dormir.
- Si les persones responsables fan torns, és important que siguin compartits almenys en parelles, que aquests torns siguin rotatius i tenir un espai adequat per poder fer aquestes guardes (un llit per responsable de guarda, el qual estigui situat en un espai accessible i que tingui sentit).

Obsequis

- Els regals han de ser pactats prèviament (per exemple, amic invisible, premi per algun joc).
- Cal afavorir els regals grupals per sobre dels individuals.
- Si les persones adultes reben regals per part només d'un infant o adolescent (dibuixos...), s'han de quedar a l'espai on es desenvolupen les activitats, no s'han de portar a casa com una cosa especial.
- Tractar tots els infants i adolescents per igual.

Desplaçaments

S'ha de demanar una autorització de les famílies amb les inscripcions generals, per escrit, acordant prèviament com es desenvoluparan aquests desplaçaments. Si hi ha algun canvi puntual respecte al previst, cal demanar prèviament un permís per escrit a les famílies.

Arribades i recollides

- Recollir al full d'inscripció el detall de les persones que els tutors legals dels infants autoritzen a fer la recollida al finalitzar l'activitat. Si hi ha algun canvi ocasional, demanar que es comuniqui prèviament per escrit o bé fer que aquesta comunicació quedi enregistrada. Especialment en situacions familiars conflictives (custodies compartides, ordres d'allunyament), és important que estiguem ben informats i que acordem amb els tutors legals com hem d'actuar. Demanar si cal prèviament un permís especial per escrit.
- No deixar mai cap infant o adolescent en mans de persones no autoritzades. Els membres de l'equip tècnic no acompanyaran als infants a casa seva, excepte que així estigui recollit i convenientment documentat. En els moments de l'arribada i recollida és important que en els espais delimitats sempre hi hagi almenys dues persones de l'equip tècnic acompanyant els infants i adolescents per tal de poder prevenir o actuar si es generessin situacions de risc. Si s'acaba l'activitat i els infants o adolescents no són recollits pels seus tutors legals, s'avisarà la policia local, no s'acompanyarà els infants o adolescents sense el permís per escrit dels tutors legals.

Activitats amb altres persones externes a l'entitat

Garantir i estar alerta que les persones externes es remeten a fer les seves tasques, i no les pròpies de l'equip tècnic de l'entitat (exemple: l'infant ha d'anar al lavabo amb un monitor o monitora).

DETECCIÓ I IDENTIFICACIÓ DE CASOS

Senyals d'alerta

Canvis de comportament: Alteracions en el comportament del menor, com ara retraïment, agressivitat, ansietat o depressió.

Dolors físics inexplicables: Lesió freqüent o dolor sense una causa aparent.

Alteracions escolars: Descens en el rendiment acadèmic o absències freqüents.

Canvis en les relacions socials: Aïllament o dificultats per establir relacions saludables amb els altres.

- Indici que un infant o adolescent està patint aquesta situació en el seu entorn familiar o de confiança.
- Indici que un infant o adolescent està patint una situació de maltractament o de violència sexual per part d'algun membre de l'equip humà de l'entitat o de qui col·labora de manera puntual o estable.
- Indici que un infant o adolescent està patint una situació de maltractament o de violència sexual per part d'un altre infant o adolescent que participa en l'activitat
- Indici que un infant o adolescent ha patit una situació de maltractament o violència sexual per part d'alguna persona externa a l'entitat o a l'activitat.

COM ACTUAR DAVANT D'UN INDICI?

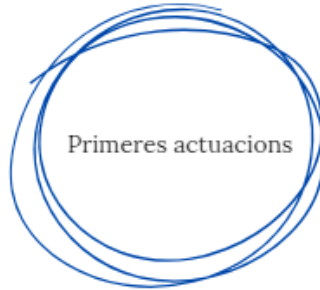
Estem en una posició privilegiada per observar els infants i adolescents de manera sistemàtica en diversos moments i contextos: durant les activitats en grup, les sortides, les seves interaccions amb persones adultes i entre iguals. Així, podem avaluar aspectes com la seva aparença (vestimenta, possibles cops o ferides, estat físic general...) i el seu estat emocional i psicològic. A més, controlant la seva assistència i absències, tan justificades com no, ens permet identificar situacions de risc o desemparament quan no es cobreixen les seves necessitats bàsiques. Així doncs, davant d'un indici, hem d'actuar seguin tres principis bàsics:

1. **La discreció:** només un grup reduït de persones han de ser les coneixedores de l'acció detectada i les encarregades de gestionar les accions que s'han de dur a terme per garantir la protecció dels infants o adolescents.
2. **La transparència:** s'ha de comunicar tot el que ha passat o del que se sap, informant les famílies i les persones afectades, i acompanyant-les en la mesura que es pugui.
3. **La mínima intervenció necessària:** significa que els infants o adolescents que relatin una situació de maltractament o violència sexual no han de ser entrevistats per més d'una persona de l'entitat esportiva.

ACCIÓ DAVANT DE CASOS DE MALTRACTAMENT O VIOLÈNCIA SEXUAL AMB EVIDÈNCIES

1. La persona de l'entitat i/o activitat que sigui coneixedora d'una situació de maltractament o violència sexual ha d'informar per escrit la persona Referent de Protecció en temes de maltractaments o violències sexuals.
2. La persona Referent de Protecció en temes de maltractaments o violències sexuals ha d'informar la direcció tècnica de l'entitat i l'ha d'acompanyar en tot el procés.
3. La direcció tècnica de l'entitat, davant d'un indici o evidència, ha de trucar al telèfon d'INFÀNCIA RESPON (116 111 / 900 300 777) per donar tota la informació, i on la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (DGAIA) l'assessorarà respecte al procediment que cal seguir.

Paral·lelament, ho ha de comunicar a les persones responsables en l'abordatge de temes de maltractament o violències sexuals a infants i adolescents de l'IBE per tal de poder comptar amb el seu assessorament o d'altres departaments de l'IBE si fos necessari (promocioesportiva@bcn.cat).
4. La direcció tècnica de l'entitat farà les accions de notificació (avisar la família, mossos i DGAIA, si escau, i mesures cautelars).

Rebre la denúncia de manera
confidencial i respectuosa.

Documentar detingudament tota la
informació proporcionada per la
víctima o la persona que denuncia.

Assegurar la protecció immediata
de la víctima, separant l'agressor si
és necessari.

Proporcionar un entorn segur per
a la víctima, evitant qualsevol tipus
de re-victimització.

Notificar immediatament les
autoritats legals i els serveis socials
competents.

Col·laborar plenament amb les
investigacions oficials,
proporcionant tota la informació
necessària.

Actuacions internes del club:

Suspensió temporal de l'agressor mentre es duu a terme la investigació interna.

Realitzar una investigació interna rigorosa per avaluar els fets i determinar les mesures a seguir.

Atenció a la víctima

SUPORT PSICOLÒGIC

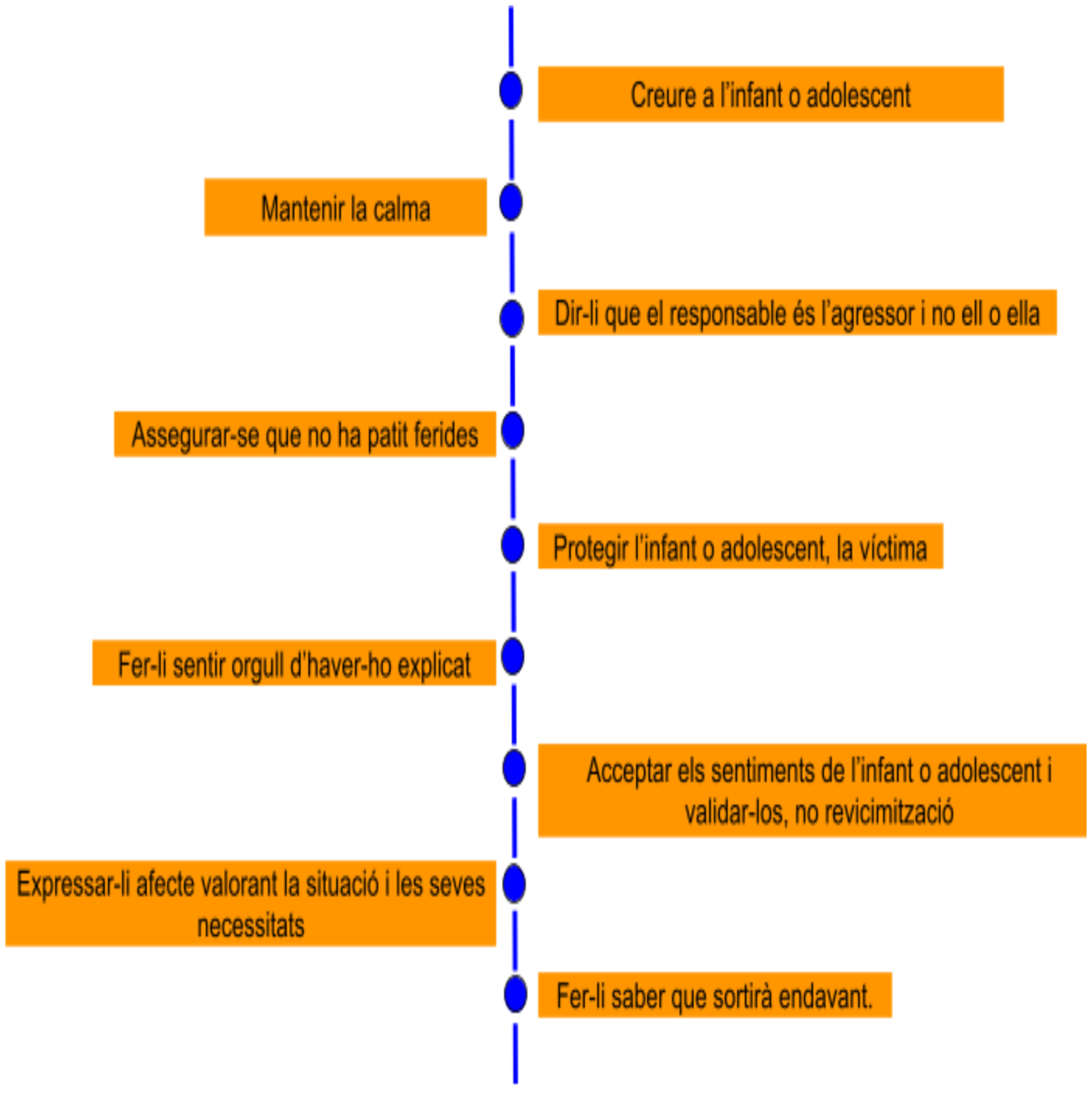
Proporcionar accés a
professionals de la salut
mental per ajudar la víctima a
afrontar la situació.

SUPORT EMOCIONAL

Oferir suport emocional a
través de grups de suport o
sessions de teràpia.

ASSISTÈNCIA LEGAL

Facilitar l'accés a
assessorament legal per a la
víctima, si és necessari.

Col·laboració amb institucions externes

Serveis de protecció a la infància: Treballar conjuntament amb serveis especialitzats per assegurar la protecció i el benestar del menor.

Serveis mèdics: Coordinar-se amb professionals de la salut per avaluar qualsevol dany físic i proporcionar l'atenció mèdica necessària.

Serveis legals: Cal assegurar que la víctima tingui accés a l'assistència legal adequada durant tot el procés.

SEGUIMENT I AVALUACIÓ

Avaluació periòdica del protocol:

- Revisió regular: Programar revisions anuals del protocol per assegurar que encara sigui efectiu i actualitzat segons les noves normatives i pràctiques.
- Feedback dels membres: Recollir opinions i suggeriments dels membres del club per identificar àrees de millora.

Establiment d'un registre de casos:

- Registre confidencial: Mantenir un registre detallat i confidencial de tots els casos reportats, incloent-hi les mesures adoptades i els resultats obtinguts.
- Protecció de dades: Cal assegurar que tota la informació registrada estigui protegida i accessible només per a les persones autoritzades.

Informe anual de compliment:

- Informe de transparència: Elaborar un informe anual que detalli la implementació del protocol, els casos detectats i les accions realitzades.
- Presentació a les parts interessades: Compartir l'informe amb tots els membres del club i les entitats pertinents per mantenir la transparència i la confiança.

Annex 1: Formulari de Denúncia

Nom i cognoms	
Data de naixement	
Correu electrònic	
Telèfon de contacte	

Relació amb la persona afectada:

Vincle amb l'entitat o altres observacions (ex. Membre del club, entrenador/a, pare/mare...)

--

Descripció dels fets

Data i hora de l'incident: Lloc de l'incident: Persona/s implicades (nom/rol/edat): Descripció detallada dels fets:

Testimonis (si n'hi ha)

Nom i contacte dels testimonis: Observacions:

S'ha comunicat aquest incident a alguna altre autoritat o entitat?

- Sí
 No

Si la resposta és (Sí), detalla a qui:

Signatura del denunciant

Data:

Annex 2: Llista de Contactes d'Útils

Referents del Masnou Basquetbol

Noemí Condeminas Riembau	935551836 club@elmasnoubasquetbol.cat
--------------------------	--

Autoritats locals

Polícia Local	Telèfon d'emergències 092
Mossos d'Esquadra	Telèfon d'emergències 112

Serveis de Protecció a la Infància

Telèfon d'Atenció a la infància (DGAIA)	116 111
Consell Comarcal del Maresme (Serveis Socials)	93 741 16 16

Professionals de la Salut Mental

Centre de Salut Mental Infantil i Juvenil (CSMIJ) Mataró	93 758 28 04
Línia d'atenció per a joves (Fundació ANAR)	900 20 20 10

Assessorament Legal

Col·legi d'Advocats de Mataró (Maresme)	93 790 30 30
Servei d'Informació i Atenció a la Dona (SIAD)	93 540 89 92

El Masnou Basquetbol en conveni amb la Universitat Autònoma de Barcelona a través de la seva alumna Aina Rubio Condeminas, estudiant del Grau d'Estudis Socioculturals de Gènere, ha realitzat aquest protocol per la prevenció, detecció i acció dels maltractaments i de les violències sexuals a infants i adolescents, així com el Pla d'Igualtat i el protocol per la prevenció i abordatge de l'assetjament sexual, psicològic i per raó de sexe.